

De organisatiestructuur

Het woord *organisatiestructuur* is een breed begrip. Hoe een organisatie er uitziet, wordt bepaald door het antwoord op vragen als:

- Welke overlegvormen zijn er?
- Wie nemen de beslissingen?
- Wie heeft welke bevoegdheden?
- Hoe lopen de communicatielijnen?
- Hoe zit het met de onderlinge verhouding tussen de taken en functies van het personeel?

Als je een organisatie goed wilt begrijpen, is een goede beschrijving van de werkzaamheden van de mensen in die organisatie erg nuttig. Zo'n beschrijving kan bestaan uit:

- de *personele structuur*.

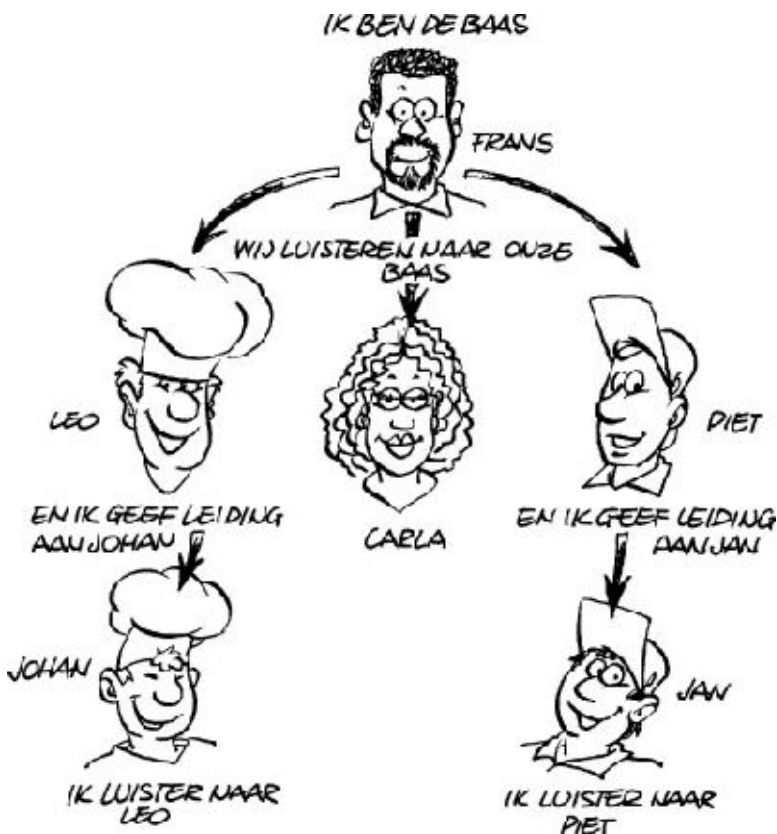
Deze beschrijft de personeelsbezetting. Dat wil zeggen de samenstelling van het personeel met betrekking tot wat ze kunnen, het aantal, hun leeftijd enzovoort;

- de *organisatiestructuur*.

Hierbij gaat het om het onderverdelen van de werkzaamheden, taken en functies: welke medewerker heeft welke functie en zit op welke afdeling.

De organisatiestructuur is in de meeste grotere bedrijven vastgelegd in een *organisatieschema*, ook wel organogram genoemd. Dit schema geeft een vrij goed beeld van het bedrijf. Je ziet daarin de hoofdlijnen van de bestaande organisatie getekend, met andere woorden welke relaties er zijn tussen de medewerkers.

Figuur 8-1: Een organogram geeft de lijnen aan binnen een bedrijf.

Organisatievormen

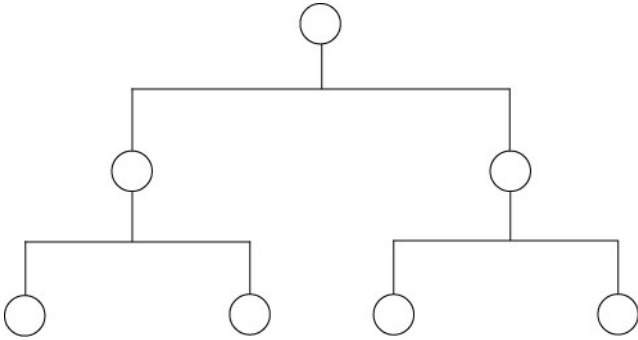
Er zijn verschillende organisatievormen, onder andere:

- de lijnorganisatie;
- de functionele organisatie;
- de lijn-staforganisatie.

De lijnorganisatie

De lijnorganisatie zit ongeveer net zo in elkaar als het leger. Elke chef heeft ondergeschikten en elke ondergeschikte heeft maar één chef. Het schema is heel eenvoudig:

Figuur 8-2: Voorbeeld lijnorganisatie.

De functionele organisatie

In de functionele organisatie is de taak van de chef gesplitst in bepaalde specialistische kennisgebieden. Een ondergeschikte, bijvoorbeeld van een tuincentrum, heeft meer dan één chef. Elke chef behandelt weer een ander deel van het werk, bijvoorbeeld de afdelingen 'Kamerplanten', 'Eén- en tweejarigen' en 'Vaste planten'.

De lijn-staforganisatie

Bij een lijn-staforganisatie is aan de lijnorganisatie een 'staf' toegevoegd. Mensen van de stafafdeling zijn vaak gespecialiseerd in een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld personeelszaken of juridische zaken. Deze stafafdeling ondersteunt een baas door een bepaald werk voor hem op te knappen.

De stafafdeling heeft geen gezagsverhouding tot de afdelingen die er onder getekend zijn. Dat betekent dat de stafafdeling alleen *advies* mag geven, geen orders. De bazen blijven de orders geven.

Figuur 8-3: Voorbeeld lijn-stafafdeling.

